No. 95. 1841.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 10 Augustus.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den Augustus.

De heer *Guizot* heeft gisteren een lang onderhoud gehad met den Oostenrijkschen gezant alhier, graaf *Appony*, en met den heer *St.-Aulaire*, tot dus ver fransch gezant te Weenen en zich tegenwoordig te Parijs bevindende.

— De *Messager* vermeldt dat te Toulouse de rust blijft heerschen. De instructie naar de onlusten wordt steeds voortgezet; verscheidene arrestatien hebben er nog voor een paar dagen plaats gehad; onder anderen zijn mandaten afgegeven tot in bewaringneming van de verantwoordelijke redacteurs der bladen *l'Emancipation*, *l'Utilitaire* en *l'Aspic*.

Bij een besluit van den buitengewonen regerings-commissaris, den heer *Duval*, zijn de leden der ontbonden nationale garde gehouden, om hunne wapenen binnen zes dagen tijds op het stadhuis in te leveren, onder bedreiging van regtsvervolging indien aan het bevel niet gehoorzaamd wordt.

— Ten aanzien van de onlusten te Libourne wordt gemeld, dat de opneming der huurwaarden dit jaar tegen den 2den dezer was aangekondigd. Intusschen wist men vooraf dat de stads-maire *David*, door het hooger bestuur uitgenoodigd om den controleur bij diens komst in dezen arbeid bij te staan, zijne medewerking geweigerd had, zoo men zeide, nadat hij zich vooraf had verzekerd dat de adjunct-maires en het meerendeel der leden van den raad zijn gevoelen deelden. De prefect te Bordeaux hiervan onderrigt, had den commissaris van policie last gezonden om den controleur in zijne functie bij te staan.

Toen de laatstgemelde op den 2den in de stad kwam, verzamelde zich een groot getal volks op de Plaats Royaal, luide en in hevige bewoordingen hunne ontevredenheid over den maatregel waarmede de controleur belast was, te kennen gevende, en toen deze tot de opneming der huurwaarde wilde overgaan, weigerde het meerendeel der burgers hem hunne deur te openen, zoodat hij zich genoodzaakt zag zijnen arbeid te staken.

Het stedelijk bestuur was inmiddels op het stadhuis vereenigd. Daar schijnt men vervolgens tot wederzijdsche concessien te zijn gekomen en besloten dat de controleur beproeven zou den 4den zijnen arbeid te hervatten.

Den volgenden dag, den 3den, heeft de prefect en de procureur-generaal zich van Bordeaux naar Libourne begeven.

— De hertog *van Orleans* houdt zich dezer dagen bezig met de militaire scholen te Parijs te bezoeken, en zoowel het onderwijs als de oefeningen naauwkeurig na te gaan.

— Van regeringswege is een rapport medegedeeld van den generaal *Lamoricière*, de divisie van Oran kommanderende, nopens zijnen jongsten togt van Mostaganem naar Mascara, ten einde een konvooi in die stad te brengen, en de veldvruchten rondom de plaats te oogsten. Een en ander was naar wensch gelukt. Alleen op den terugtogt had er een vrij levendig gevecht plaats, toen de kolonne, den 17den, in de engten van de Oued Melah kwam, als wanneer een 6000tal arabische ruiters de achterhoede overviel, welke uit drie bataillons onder den generaal *Garaube* bestond; tot drie malen deed de vijand een aanval, doch telkens met verlies afgeslagen zijnde, hield hij eindelijk af. De kolonne was den 2den Julij afgetrokken en den 25sten te Mostaganem terug.

— Berigten uit Madrid tot den 31sten Julij spreken steeds van ontevredenheid onder de koninklijke garde, die door het tegenwoordig bestuur met eene groote reductie, zoo niet met eene geheele ontbinding wordt bedreigd. Het voornemen zou bestaan om dit korps voorloopig tot twee regimenten infanterie en het korps hellebardiers, die met de dienst van het paleis is belast, te verminderen.

De protestatie van de koningin *Christina* met haren brief aan den regent *Espartero*, is door verscheidene Madridsche bladen medegedeeld, schoon nog niet door de officiele Madridsche courant. Beide stukken maakten het algemeen onderwerp der staatkundige gesprekken uit. De eerste minister *Gonzales* heeft in de cortes verklaard, bereid te zijn de beide stukken mede te deelen, vergezeld van het manifest van het gouvernement, in antwoord op de protestatie. De officiele courant zou dit laatste stuk ook het eerste mededeelen. De oppositie in de cortes is genoodzaakt geweest met deze verklaring genoegen te nemen.

— Ter beurze van heden (6 *Augustus*) waren genoteerd: 5 pCt. 116,25; 3 pCt. 77,35, Nap. r. 104,10; Spanje 20¼; Rom. L. 103¾.

Van den 7den. — De koninklijke familie is den 5den dezer op het kasteel Eu aangekomen.

— Gisteren heeft in de kerk van St. Roch de plegtige wijding van den nieuwen bisschop van Evreux, den abt *Olivier* plaats gehad. De wijding geschiedde door den aartsbisschop van Parijs, door twee prelaten bijgestaan.

— De jongste berigten uit Toulouse melden, dat de ontwapening der nationale garde zonder de minste moeite voortgang had; de leden waren in menigte de wapenen op het stadhuis komen brengen.

— De minister van landbouw en koophandel is weder te Parijs teruggekeerd.

— De ijzeren spoorweg tusschen Bazel en Straatsburg, waarvan reeds verscheidene vakken voor het algemeen open waren gesteld, is thans geheel voltooid. Die weg heeft eene lengte van 140,000 Nederl. ellen of omstreeks 25 Nederl. uren gaans. Men verwacht van het voltooijen dezer groote onderneming veel nut, niet slechts voor den Elzas, maar ook voor de gemeenschap langs geheel den Rhijn.

— Ter beurze van heden was de fonds-notering: 5 pCt. 116,60; 3 pCt. 77,75; Nap. r. 104,25; Sp. Ardoins 20¼; Rom. L. 103⅞.

ENGELAND.

LONDEN, den 5den Julij.

Het is thans zeker dat het nieuwe parlement den 19den Augustus zal bijeenkomen. De minister *Russell* heeft namelijk, gelijk in dergelijke gevallen gewoonlijk geschiedt, eenen rondgaanden brief aan de ministeriele leden van het huis der gemeenten afgezonden, waarin hij hen uitnoodigt om op genoemden dag tegenwoordig te zijn, vermits dan tot de keuze van een spreker of voorzitter zal worden overgegaan en aangelegenheden van het hoogste gewigt zullen worden behandeld.

Naar het geen men uit sommige dezer bladen moet opmaken zou de heer *Robert Peel* en een deel zijner vrienden aan den heer *Shaw Lefevre*, die in de laatste jaren het voorzitterschap van het huis der gemeente met lof heeft bekleed, hun woord gegeven hebben van hem weder tot die waardigheid te zullen helpen verheffen. Een deel der behoudende partij keurt dien stap echter zeer sterk af. De heer *Shaw Lefevre* behoort tot de partij der whigs, en men is nog niet vergeten, dat in 1835, toen deze partij de meerderheid in het lagerhuis bezat, de heer *Manners Sutton*, een mede algemeen geacht man, niet weder als voorzitter is ingekozen, enkel omdat hij tot de behoudende partij behoorde. Wordt, zoo als thans waarschijnlijk is, de heer *Shaw Lefevre* herkozen, dan zal een ander vraagstuk door de behoudende partij moeten worden gesteld, hetwelk haar gelegenheid geeft om zich tegen het tegenwoordig ministerie te verklaren. Welk vraagstuk dit zijn zal is nog onzeker. Intusschen verdient het opmerking, dat sommige tolken der behoudende partij thans redeneringen mededeelen, waaruit zich laat afleiden, dat sir *Robert Peel*, wanneer hij eerste minister wordt, soortgelijke maatregelen omtrent de regten op de granen en op de suiker zal voorstellen, als degene, die, toen zij van den minister *Russell* kwamen, zoo veel tegenstand hebben ontmoet. De nuttigheid van het vaststellen van een vast, maar matig inkomend regt op vreemde granen wordt, ten minste door sommige der bedoelde bladen, bij herhaling betoogd, waarbij men het dan vooral ook op het belang van het fabrijkwezen begrepen heeft, hetwelk dringend nieuwe uitwegen behoeft en die slechts vinden kan door het volgen van vrijgeviger beginselen omtrent het toelaten van vreemde voortbrengselen.

— De Oostenrijksche gezant, Prins *Esterhazij*, is van hier naar Weenen teruggekeerd.

— Het stormachtig weder en de gedurige regen, hebben den oogst op verscheidene plaatsen achteruitgezet of vernield. In de laatste dagen heeft het weder nogtans eenigzins gunstiger keer genomen.

— Dit rijk en deszelfs kolonien telden in 1840, omstreeks 650 stoombooten, metende te zamen 71,000 ton.

— Men kan de toeneming van de bevolking in onze groote fabrijksteden sedert de laatste veertig jaren opmaken uit de vergelijking van die bijv. in Liverpool en Manchester. In 1801 telde de eerste stad 77,653, in 1841 222,954 zielen. In Manchester telde men in 1801, 94,753 inwoners, in 1841 niet minder dan 308,893. In Glasgow telde men in 1831 202,426, thans 280,676 zielen.

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 89⅝; Ned. 2½ pCt. 52⅛; 5 pCt. 102⅛; Port. 5 pCt. 30¼; 3 pCt. 18¼; Mexico 26⅝; Spanje Ardoins, 19⅞; Braz. 68.

BELGIE.

BRUSSEL, den 8sten Augustus.

Bij een besluit van Koning *Leopold* van den 5den Augustus is de heer *de Meulenaere*, op zijn verzoek, als minister van buitenlandsche zaken ontslagen, onder bepaling echter, dat hij voortdurend tot den raad van ministers zal blijven behooren. Hij is vervangen door den graaf *de Briey*, thans minister van finantien. In plaats van dezen laatste is de heer *J. Smits*, lid der kamer van vertegenwoordigers en directeur der Belgische bank, minister van finantien geworden.

l'Indépendant laat zich over deze ministeriele wijziging als volgt uit: » Naar men ons verzekert heeft de heer *de Meulenaere* om redenen van gezondheid zijne portefeuille neergelegd; maar hij blijft lid van den raad van ministers, zoodat er niets verandert in den geest van bevrediging die bij de vorming van het ministerie op den voorgrond stond. De wijziging die hetzelve ondergaat zal bovendien tot voordeel strekken van de administratie en van de behandeling der zaken, want onbetwistbaar is de heer graaf *de Brier* beter geplatst aan het departement der buitenlandsche zaken, dan aan dat van finantien, en heeft de heer *Smits* al de speciale kennis en de noodige bekwaamheid voor de leiding van het laatstgenoemd departement.

» De heer *Smits* laat den post van directeur der belgische bank vakant. Een koninklijk besluit draagt die betrekking tijdelijk op aan een der administrateurs van dat etablissement, den heer *de Swert*."

— In de graanprijzen heeft er op al de Belgische graanmarkten, die van Arlon alleen uitgezonderd, eene nieuwe en aanmerkelijke rijzing plaats gehad. De vermeerdering van den officielen middelprijs bedraagt voor de tarwe, die thans op fr. 21.60 het hectoliter (de Nederl. mudde) is gesteld, fr. 1,45 en voor de rogge, thans op fr. 14,85 gerekend, fr. 0,76. Dien ten gevolge is in overeenkomst met de Belgische graanwetten, door den minister *Nothomb* aangekondigd, dat, te rekenen van den 11 dezer, de invoer van tarwe geheel vrij zal zijn, terwijl die van rogge met een inkomend regt van fr. 21,50 de 1000 kilogrammes bezwaard blijft.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den Augustus.

De *Staats-Courant* houdt heden het programma van den plegtigen doop der jonge Prinses, dochter van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, op aanstaanden woensdag in de kloosterkerk te 's Hage. De godsdienstige plegtigheid zal met het zingen van een Psalm of Gezang en met eene korte kerkelijke rede van den hofkapellaan *Dermout* geopend worden. De jonge Prinses zal middelerwijl binnen de kerk worden geleid, met een trein van twee koetsen, met zes paarden bespannen, en voorafgegaan en gevolgd door een kommando kavallerie van het paleis van Z. K. H. Prins *Frederik* tot aan de kerk gebragt; vervolgens zal de plegtige doopsbediening door gezegden hofkapellaan worden verrigt, en de godsdienstige plegtigheid door een Psalm of Gezang worden besloten. Saluutschoten zullen het afrijden van de jonggeboren Prinses van het paleis en de terugkeer van de kerk derwaarts aankondigen.

— Naar men verneemt, heeft de Raad van State in de afloopene week, bijkans dagelijks, somwijlen ook des avonds, bijeenkomsten gehouden, en hebben die zittingen zeer lang geduurd. Eergisteren is dezelve met 's Konings ministers op het paleis vergaderd geweest, onder voorzitting van Zijne Majesteit.

— Laatstleden Donderdag is te Leiden de vergadering van afgevaardigden der Waalsche gemeenten geopend met eene plegtige kerkelijke redevoering, uitgesproken door den wel eerw. zeer gel. heer *van Hamel*, predikant te Haarlem.

— Te 's Gravenhage, is overleden de heer Mr. *J. J. Loke*, oudste raadsheer bij den Hoogen Raad der Nederlanden. Dien ten gevolge zal de tweede kamer der Staten-Generaal zich met het opmaken eener lijst van drie kandidaten, tot aanvulling der opengevallene betrekking moeten bezig houden. Het is uit die lijst dat door den Koning eene keuze wordt gedaan.

— In het Dagblad van 's Hage leest men:

» Laatstleden donderdag is er bij mistres *Elizabeth Frij*, die, gelijk wij gemeld hebben, zich sinds eenige dagen in de residentie bevindt, in het *Hotel de Bellevue* eene luisterrijke vereeniging geweest. De heer *Joseph Gurnaij*, die de beroemde menschlievende vrouw vergezelt, heeft aan het aanzienlijk auditorium, dat bij deze gelegenheid vereenigd was, den staat der negers in Westindie na hunne vrijlating geschetst, welke rede met veel belangstelling is aangehoord. Mistress *Frij* heeft op hare beurt, bijzonderheden medegedeeld, nopens de gevangenissen, welke zij in de verschillende landen bezocht heeft.

» Genoemde mistress heeft gisteren een bezoek afgelegd in het huis van burgerlijke en militaire verzekering alhier."

— In de provinciale Groninger Courant vindt men een artikel, waarin, na vermelding, van des konings tevredenheid, bij gelegenheid van Hoogstdeszelfs vertrek van Groningen, over de ontvangst aldaar, aan de commissie van het stedelijk bestuur betuigd, verder uitgeweid wordt over de geestdrift en hartelijkheid waarmede 's Konings komst in gezegde stad is gevierd geworden; overal waar het koninklijk gezin zich vertoonde ontving zij de gulste blijken van de innige genegenheid en liefde van het hen omringende volk, zonder dat een onbescheiden woord werd gehoord, zonder dat de goede orde, in weerwil der duizenden die de straten en markten vulden, in 't minst werd gestoord, terwijl de tevredenheid op ieders gelaat te lezen was; de goede geest die Groningen's ingezetenen jegens den Koning bezielt, blonk bij elke gelegenheid op het helderste uit. Na dit een en ander te hebben gezegd, leest men in dit opmerkelijk artikel verder, onder anderen het volgende.

» Wij kunnen ons niet onthouden, dit *met nadruk* te melden, en te wenschen, dat onze woorden die kracht van taal mogten bezitten, dat dezelve tot de geheele bevolking van Nederland kunnen doordringen, daar wij tot ons diep leedwezen vernemen, dat elders, vóór 's Konings komst alhier, ongunstige geruchten verspreid zijn omtrent eenen minder goed gestemden geest, welke hier zoude heerschen, vergezeld van logenachtige berigten en voor een Vaderlandslievend en den Koning vereerend hart beleedigende vermoedens. Welke ook de vuile bron zij, waaruit dergelijke praatjes geput worden, die nergens anders toe kunnen strekken, dan om de stad onzer inwoning in het oog van weldenkende brave vaderlanders te vernederen, en misschien derzelver materiële welvaart te benadeelen, zeker is het dat wij veel daarvan te danken hebben hoofdzakelijk aan den *Tolk*, die den naam der *Vrijheid* zoo schandelijk misbruikt, en eene pest der maatschappij [illegible] mag genoemd worden; want elders schijnt men niet [illegible] op de plaats zijner verschijning, dat dit blad, hetwelk [illegible] voordeel als het orgaan van onze gevoelens en onze denkbeelden, [illegible] weerklank bij de bevolking dezer stad te vinden, [illegible] invloed op eenigen stand der maatschappij alhier uitoefent. Integendeel openlijk, in alle fatsoenlijke gezelschappen, op alle publieke plaatsen wordt dikwijls luide eene hooge verontwaardiging te kennen gegeven over den onbeschoften toon, welken men zich vermeet in den *Tolk* aan te slaan, en die zoo geheel verschilt met de wel niet malsche, maar toch beschaafde en talentverradende taal, welke de *Arnhemsche Courant cum suis* voert. Wij erkennen gaarne het gewigt van goedgeschrevene met onze beschaving overeenstemmende oppositiebladen in eenen constitutioneelen Staat, doch zien met afkeuring, dat het laatstgenoemde oppositieblad, wiens waarde wij overigens geenszins willen bekorten, zich zoo verre vernedert, om aan het geschrijf van den *Tolk*, door het overnemen van deszelfs artikelen, eenige waarde te hechten: waarlijk, zij verraadt hare zaak, indien zij zulke steunsels behoeft. — Doch dat [illegible]

— Den 29sten Julij is het Russische [illegible] den schoonbijnacht *Lutke*, aan welks boord zich [illegible] Grootvorst *Konstantijn* bevindt, op [illegible] naar Rusland, voorbij Koppenhagen gezeild.

— Naar men nader verneemt zijn door het departement van oorlog aan de daarbij betrokken militaire autoriteiten de noodige aanschrijvingen gedaan, dat de aanwerving van uitlanders, voor Z. M. troepen, dienst doende in de Oost- en West-Indiën, met dien verstande weder geopend is dat geene Belgiesche onderdanen zullen worden toegelaten, en dat niemand zal worden aangenomen, tenzij hij de vereischte geschiktheid tot de Indische miliaire dienst hebbe, en van behoorlijk voldoende papieren en bescheiden voorzien zij, welke hij zal moeten overleggen.

— Den 4den dezer heeft te Groningen de jaarlijksche prijsuitdeeling en vertooning van proeven plaats gehad van de kweekelingen van het instituut voor Doofstommen, in tegenwoordigheid van de hoofddirectie en eene overgroote menigte van aanschouwers van allerlei rang en stand. Na eene belangrijke voorafspraak van den heer Dr *C. Guijot*, over *Dalgarno* en diens hoogst zeldzaam geworden werk: *Didascalocophus*, of de *Leermeester der Doofstommen*, gedrukt te Oxford 1680, gaven honderd drie en vijftig aanwezige kweekelingen, onder de leiding van de heeren *Guijot* en verdere onderwijzers, bewijzen van hunne

gemaakte vorderingen in verschillende vakken van kennis en aangeleerde handwerken.

Bij deze gelegenheid bekwamen 17 kweekelingen hun eervol ontslag en werden verschillende leerlingen met primien begiftigd, die zij ontvingen uit handen van den president der hoofddirectie, den heer Mr. *H. O. Feith*. Van de 17 ontslagene kweekelingen hebben, voor eenigen tijd, 10 hunne geloofsbelijdenis naar de leer der Hervormden afgelegd; zijn 5, als behoorende tot de Roomsch-Katholijke godsdienst, tot de eerste heilige Communie toegelaten, terwijl 2 joodsche meisjes, door de godsdienstige Israelitische schoolkommissie zijn onderzocht, en bevonden in hare leer ervaren te zijn.

De pantomime, tot onderwerp hebbende eenige tafereelen uit het leven van de koningin *Esther*, heeft mede bij de aanschouwers blijkbaren indruk gemaakt en voldaan.

Tegen September zijn wederom alle, bij de hoofddirectie aangegeven, in de jaren ter opneming vallende doofstommen, ten getale van 19, opgeroepen.

Op genoemd instituut zijn thans aanwezig 153 kweekelingen. Als: 89 jongens en 64 meisjes. Van dezen zijn in het jongenskosthuis 82, in het meisjeskosthuis 58 en in het Israëlitische kosthuis 13. Hiervan zijn Gereformeerd 93, Roomsch-Katholijk 40, Doopsgezind 2, Evangelisch Lutersch 4, Remonstransch 1, Hoogduitsch Israelitisch 10 en Portugeesch Israelitisch 3. Van dezen zijn uit de provincie Zuid-Holland 28, Noord-Holland 37, Friesland 20, Groningen 17, Gelderland 11, Overijssel 8, Utrecht 11, Noord-Braband 6, Drenthe 8 en Zeeland 7.

Het volle kostgeld *f* 250 wordt betaald voor 1; toelage van *f* 100 tot beneden de 150 voor 4, toelage van *f* 10 tot beneden de *f* 100 voor 13, en geheel voor rekening van het instituut zijn 117.

Van de jongens leeren het kleermaken 19, schoenmaken 17, letterzetten 8, boekbinden 2, kuipen 6, schrijnwerken 6, witwerken 1, wagenmaken 4, mandenmaken 5, zadelmaken 2, blikslaan 2, zeilmaken 1, borstelmaken 3, broodbakken 2, stoelenmaken 2 en smeden 1. Nog op geen ambacht zijn 8.

Van de meisjes leeren het naaijen, borduren, enz. 50 en breiden 14.

Behalve deze 153 kweekelingen zijn er nog 2 (een jongen en een meisje) *alleen* tot het onderwijs toegelaten.

— Men is te Utrecht voornemens eene doorloopende tentoonstelling van moderne schilderijen te openen, in een der lokalen van den Zoölogischen tuin.

— Het bestuur der maatschappij *Arti et Amicitiae*, te Amsterdam heeft aan alle, zoowel binnen als buiten 's lands woonachtige kunstenaars kennis gegeven, dat de nieuw gebouwde kunstzaal, in het lokaal der maatschappij, op het Rokin aldaar, tegen half September aanstaande voltooid zal zijn, en ter bezigtiging van voortbrengselen van schilder-, beeldhouw-, bouw- en graveerkunst zal opengesteld worden ten voordeele van het fonds voor weduwen en wezen, enz. Belanghebbenden zijn uitgenoodigd hunne werken vóór of uiterlijk op den 6den September in te zenden aan het lokaal voornoemd.

— Het getal onzer dagbladen is wederom met een vermeerderd, te Gorinchem; namelijk, bij den boekdrukker *A. van der Mast* is het eerste nommer uitgegeven van een *Nieuws- en Advertentieblad voor de stad en het arrondissement Gorinchem*. Hetzelve zal Woensdags en Zaturdags worden uitgegeven.

— De hertogen van Cadix en van Sevilla, zonen van den infant van Spanje, den *Franciscus da Paula* reizende onder de namen van graven *van Moratalla* en *van Moujan*, zijn den 5den van Luik te Maastricht aangekomen en den 6den naar Holland vertrokken.

VERSLAG *van het Bestuur der Maatschappij* tot Invoering der Zijdeteelt in Noord-Braband, *gedaan, namens Kommissarissen derzelve, in de algemeene vergadering van Deelgenooten, gehouden den* 31 *Julij* 1841, *op het Hoofd-Etablissement, te* St. Michiels-Gestel.

Mijne Heeren!

Een jaar is wederom verloopen sedert het Bestuur der Maatschappij het voorregt had, aan de, ten dien einde te zamen geroepen en opgekomene deelgenooten, het verslag harer verrigtingen in het toen afgeloopen jaar te doen, en ook thans ziet Ul. Mijne Heeren, hetzelve wederom bereid aan Ul. verslag te geven en van hare handelingen en van de vorderingen, welke de zoo belangrijke zaak van de *Invoering der Zijdeteelt*, door deze Maatschappij, tot hiertoe heeft gemaakt.

Langzaam doch met vasten en gelijkmatigen gang vervolgt de Maatschappij haren arbeid. — Met een klein begin aangevangen, breidt zij haren werkkring meer en meer uit, en zoo worden bij het toenemen harer krachten, de grondslagen meer en meer vaster, welke de zijdeteelt, als eene vermeerdering der bronnen van welvaart, voor ons Vaderland moeten verzekeren.

Het doel toch van het bestuur der Maatschappij kan in de eerste plaats wel niet anders zijn, dan die Maatschappij tot een groot ligchaam te brengen, dat overal in ons Vaderland zijne vertakkingen heeft, dat overal en vooral onder verlichte, vermogende en invloedhebbende mannen hare deelgenooten telt, dat overal ondersteuning en medewerking verkrijgt.

Zonder uitbreiding der aanplantingen van den witten Moerbezieboom zoo door de Maatschappij zelve, als door particuliere personen is het niet wel mogelijk aan eene algemeene invoering der zijdeteelt te denken, en hoe meer den lust tot die aanplantingen onder en door de deelgenooten wordt bevorderd, hoe meer zij dit haar doel nader zal komen.

Bij andere ondernemingen, waarbij den goeden uitslag geheel alleen van kunst en kracht afhangt, kan men op eene spoedige vestiging der zaak, op de verlangde uitwerking en op het genot der daaruit voortvloeijende voordeelen rekenen; hier, echter bij deze zaak waar alles van de Natuur en van den groei eens booms afhangt, kan men alleen de langzame doch zeker komende voordeelen, van den tijd en van eene krachtdadige, zoo veel mogelijk algemeene medewerking erlangen.

Het is daarom dat het Bestuur, steeds uitgaande van het aangenomene beginsel, *vele deelgenooten voor kleine sommen*, ook in het afgeloopen jaar gepoogd heeft de deelneming in de maatschappij zoo veel mogelijk uit te breiden. En zoo is dan ook in den loop van dit jaar het getal harer deelgenooten wederom vermeerderd met 107 personen te zamen vertegenwoordigende 127 aandeelen of *f* 12700: — waardoor het kapitaal der Maatschappij is gebragt op *f* 58900: — zoo dat aan de tweede Serie, welke dit kapitaal zoude brengen tot *f* 70000: — nog *f* 11100: — ontbreken.

Zijnde er tot heden, zoo als Ul. bekend is, slechts 60 pCt. gestort.

De aanhoudende pogingen welke dezerzijds worden aangewend om de deelneming uit te breiden, zijn niet alleen zoo als Ul. ziet wel geslaagd maar hebben daarbij reeds dat gunstig moreel gevolg, dat meer en meer de vooroordeelen en tegenwerkingen uit onkunde geboren, welke de invoering eener nieuwe zaak altijd in den weg staan en belemmeren, voor de overtuiging wijken en krachteloos worden.

Veel draagt hier vooral toe bij, dat onder de sedert onze laatste algemeene vergadering, verworven deelgenooten, weder zoo vele aanzienlijken des lands, zoo vele der eerste notabiliteiten uit alle standen gesteld worden, onder welke wij uit de lijst, welke hier voor ons ligt, alleen zullen aanhalen Zijne Excellentie den Heere *van Ewijk*, Staatsraad Gouverneur van Noord-Holland en den Heere *Cramer*, Burgemeester der eerste Handelstad van ons Rijk, Amsterdam, als ook de Heeren Directeuren der Maatschappij ter bevordering van Nijverheid Mr. *Joh. Enschedé*, President, Mr. *W. H. van Voorts* en Dr. *Flor J. van Maanen*.

Bovenal en in de eerste plaats moet hier genoemd worden Zijne Majesteit onzen geëerbiedigden Koning *Willem II*, vroeger als Kroonprins, Deelgenoot en Beschermheer der Maatschappij, welk Beschermheerschap is komen te vervallen, toen Hoogstdezelve den Troon besteeg, doch in vergoeding waarvan H. D. weder zich als Koning in deze tweede Serie wel goedgunstig voor twaalf aandeelen heeft gelieven doen inschrijven, terwijl ook bovendien het Bestuur van wege het Ministerie van Binnenlandsche Zaken de toezegging heeft erlangd, dat door dit Ministerie van tijd tot tijd Witte Moerbezie-plantsoenen en Boomen uit de kweekerijen der Maatschappij zullen worden getrokken, in evenredigheid met anderen naar mate der behoeften, indien namelijk bij haar even goed als elders, met opzigt tot hoedanigheden en prijs, kan worden teregt gekomen en genoemd Departement daarin niet door de nog loopende verrekening met anderen zal teruggehouden worden.

Zoo verkrijgt de Maatschappij trapsgewijze al meer en meer ondersteuning en medewerking; doch bij deze algemeene belangstelling heeft het bestuur moeten betreuren dat door de Provinciale Staten van dit gewest zoo weinig lust tot medewerking is aan den dag gelegd.

Immers het verzoek door het Bsetuur in het afgeloopen jaar aan H. H. Gedeputeerde Staten van deze Provincie gedaan en van welks inhoud op bladz. 6 van het verslag des afgeloopen jaars wordt gesproken, is ten tweede male afgewezen.

Het is niet te ontkennen dat deze weigering van een zoo belangrijk verzoek in het belang der Provincie selve gedaan, vooral niet heeft gestrekt om den lust tot aanplanting voor eigen rekening bij de Gemeenten of onder partikulieren in deze Provincie te vermeerderen, waardoor alzoo voor deze zaak, wat dat betreft, weder een jaar verloren is.

Het bestuur hierdoor niet afgeschrikt, heeft zich echter dit jaar, opnieuw en ten zelfde einde, geadresseerd en, volgens voorloopig ingekomen berigt, schijnt het, dat thans gunstigere uitzigten zich mogen doen hopen, ten minsten het thans op eene meer onbepaalde wijze ingerigte verzoek van het Bestuur, is volgens dat berigt gesteld in handen van H. H. Gedeputeerde Staten, ten einde na overweging deswege in het volgende jaar in de vergadering van H. H. Provinciale Staten eene voordragt te doen. Wij vleijen ons dus op de aanstaande algemeene vergadering van 1842 ons in staat te zullen gesteld zien, U. M. H. de werkdadige bewijzen van de belangstelling van ons Provincial Bestuur in deze gewigtvolle onderneming, onder het og te kunnen brengen.

Aanhoudend blijven zoo onze pogingen op de uitbreiding der deelneming gerigt, want deze stelt het Bestuur in staat om haren werkkring trapsgewijze en met voordeel te vergrooten, en de Zijdeteelt op onwrikbare grondslagen te vestigen, hetgeen het beste middel is om de, reeds veel wijkende, veroordeelen verder te overwinnen en bij de meer en meer veldwinnende gunstige stemming voor de Zijdeteelt en voor onze Maatschappij, waarvan het Bestuur de bewijzen heeft ondervonden, blijft hetzelve dan ook de blijde hoop koesteren, dat weldra de tweede Serie van aandeelen geheel vol zal zijn en hetzelve dan ook, door een ruim werkend kapitaal in staat zal wezen, om de onderneming na behooren onbelemmerd te kunnen voortzetten, uitbreiden en zoo doende de gegevene impulsie te onderhouden en tot verwezenlijking te brengen.

(Het vervolg hierna.)

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS waren ll. Zaturdag (7 *Augustus*) genoteerd: Ned. 2½ pCt. 52; dito 5 pCt. 101; Kansbill. 25¼; Amort.-Syndik. 4½ pCt. 91⅝; dito 3½ pCt. 75¼; Domein-losr. 5 pCt. 99 drie achtste; Handelm. 155¾; O. I. 5 pCt. 97 5/16; Rusl. 5 pCt. 105¼, Insohr. 6 pCt. 68 dert. zest.; Spanje 18¾; Ameu rikaan 6 pCt. 68¼.

*** Heden beviel, voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon Vrouwe JACQUELINE WAP, geboren GULJÉ.

's HERTOGENBOSCH,
den 7 Augustus, 1841.

*** Heden avond ora tien uren verloste vrij voorspoedig van een Zoon, A. D. VAN LOON, Echtgenoote van

G. W. VAN ALPHEN.

BREDA, 8 Augustus 1841.

*** Een ieder, die eenig narigt kan geven over zekeren Heer Boomkweeker en FABRIJKANT PIETER VAN POPPEL, welke den 11 Januarij 1840 te *'s Princenhage* zou gewoond hebben, doch aldaar niet uit te vinden is, wordt vriendelijk verzocht zulks te doen aan de Stijfselfabrijk *de Ster*; men houde echter dezen niet voor den zoogenaamden *Kapitein* VAN POPPEL, die ook PIETER heet, daar deze *Kapitein* PIETER VAN POPPEL op dien tijd ook wel Boomkweeker, maar NIET ALS FABRIJKANT bij het Plaatselijk Bestuur bekend of *gepatenteerd* was.

*** Alzoo de post van HEEL- en VROEDMEESTER binnen de Gemeente van *Woensdrecht* en *Hogerheyden* is vacant geworden, zoo worden degenen, die daarna zouden willen dingen, opgeroepen, om zich ten dien einde te vervoegen bij den Burgemeester dier Gemeente, voorzien van bewijzen van bekwaamheid en van een goed en zedelijk gedrag; — aan de voorschreven betrekking is een jaarlijksch Traktement verbonden van *f* 125,—, hetwelk door de Gemeente *Woensdrecht* en *Hogerheyden* wordt betaald, om daarvoor ook de Armen dier Gemeente te bedienen; te *Hogerheyden* vindt men geschikte Woningen, die tot verblijf kunnen dienen van eenen HEELKUNDIGE, enz.; de Gemeentens van *Ossendrecht*, *Huybergen* en *Putte* liggen in de nabijheid van *Woensdrecht* en *Hogerheyden*; hebben gezamentlijk eene bevolking van 3,500 zielen, alwaar ten allen tijde twee HEEL- of VROEDMEESTERS geweest zijn, terwijl zich thans aldaar geen GENEES- of HEELKUNDIGE bevindt; zoodat voormelde betrekking zich gunstig laat aanbevelen.

WOENSDRECHT, den 7 Augustus 1841.

De Burgemeester van Woensdrecht en Hogerheyden,
B. COUWENBERGH.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, zullen op Maandag den 16 Augustus aanstaande, des middags ten 12 ure, ten Stadhuize aldaar, aan den minstbiedenden, volgens in te leveren *gezegelde* Billetten, bij inschrijving, in het openbaar Aanbesteden de Leverantie van:

Vijftien Lakensche ROKKEN en BROEKEN voor SCHUTTERS.
Twintig paar Lakensche SLOBKOUSEN.
Vijf-en-twintig STROPDASSEN (*nieuw model*).
Dertig ROODE BALLEN met VLAMMEN, en
Vijf-en-twintig paar ROODE WINGSEN.

Alles ten behoeve der DIENSTDOENDE SCHUTTERIJ, te leveren tegen den 10 September aanstaande, onder bepaling dat bij mindere behoeften in dit jaar, de gedane inschrijvingen, ook daartoe zullen gelden.

Zullende het Model van ieder dier voorwerpen, inmiddels ten huize van den Heer Majoor, kommanderende gemelde Schutterij, kunnen bezigtigd worden.

BREDA, den 29 Julij 1841.

Ter ordonnancie van Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

*** Van het Tijdschrift:

DE TIJDGENOOT.

VERZAMELING VAN STUKKEN

BETREKKELIJK

DEN TEGENWOORDIGEN TOESTAND DES VADERLANDS,

is nu ook het derde Nommer verzonden. Uit de onderstaande opgave kan men zich van het groot belang van den inhoud overtuigen.

I. *Abdicatie van* WILLEM I. *Aanvaarding der regering door* WILLEM II.
II. *Lager onderwijs.*
III. *Het regt van gratie.*
IV. *Staat der bevolking op 1*[ste] *Januarij* 1840.
I. *Vereenigingspunt der Welgezinden.*
II. *Het tractaat met Frankrijk, voor zooverre het de uitlevering van gedeserteerde matrozen betreft.*
I. *De propaganda.*
II. *Eenige bedenkingen omtrent de beginselen van het ontwerp van wet op de belastingen van het personeel.*
III. *De publieke schuld in Nederland.*
IV. *Het Nederlandsche publiek en de dagbladen.*

Men abonneert zich voor ten minste drie maanden; in losse (*gezegelde*) bladen tegen 25 Cents het heele, en 12½ Cents het halve vel, franco aan huis, of in maandelijksche (*ongezegelde*) afleveringen tegen 20 Cents het heele en 10 Cents het halve vel.

AMSTERDAM, den 6 Augustus 1841.

JOHANNES MÜLLER.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn op FRANCO aanvrage verkrijgbaar, de volgende LEERCURSUSSEN bij de K. M. AKADEMIE in gebruik:

1°.	*Leercursus der*	*Artillerie* voor alle Wapenen	*f*	2,40.
2°.	»	» *Taktiek* voor alle Wapenen	»	4,80.
3°.	»	» *Administratie* voor alle Wapenen	»	1,60.
4°.	»	» idem idem in Ned. O. Indien	»	0,80.
5°.	»	» *Paardenkennis, Afrigting- en Rijkunst*, 2 stukken	»	4,—.
6°.	»	» *Paardenkennis*, (1e stuk afzonderlijk)	»	2,15.
7°.	»	» *Statica en Hydrostatica* voor Artillerie, Genie en Waterstaat	»	2,40.
8°.	»	» *Hoogere Meetkunst* voor Infant. en Kav.	»	0,65.
9°.	»	» *Versterkingskunst* voor alle Wapenen; (Bevattende de aanval en verdediging van Vestingen.)	»	4,20.
10°.	»	» *Beginselen der Dynamica*	»	0,80.
11°.	»	» *Gronden der krijgsk. Scheikunde*	»	0,80.
12°.	»	» *Gronden der Mechanica*	»	1,35.
13°.	»	» *Natuurkundige Stellingen*	»	2,40.
14°.	»	» *Taktische oefeningen op de Kaart*	»	0,40.
15°.	»	» *Hydrodynamica*	»	0,60.

Nog zijn bij Bovengemelden de volgende Werken voorhanden:

VON BRANDT, De Kleine Oorlog in zijne verschillende betrekkingen, naar 't Hoogduitsch door J. J. VAN MULKEN, met drie plans . . . *f* 2,40.

F. A. O'ETZEL, Terreinleer, uit het Hoogduitsch vertaald naar de tweede uitgave door G. A. VAN KERKWIJK, met drie plans . . . » 2,25.

V. MULKEN, Velddienst, ten dienste van de Onder-Officieren der Infanterie bij het Nederlandsche Leger, met vier platen, 4de druk . . . » 0,90.

VISSER, Handleiding voor Onder-Officieren der Kavallerie tot het verkrijgen der vereischte administratieve kundigheden voor de functien van Sergeant-Majoor en Fourier, 2de druk . . . » 0,50.

Nagelaten Werken van den Generaal KAREL VAN CLAUSEWITZ (uit het Hoogduitsch vertaald.)

De Veldtogt van Rusland in het jaar 1812, (met eene Kaart van het Tooneel des Oorlogs) . . . » 2,50.

De Veldtogt van 1813 tot op den wapenstilstand en de Veldtogt van 1814 in Frankrijk . . . » 1,80.

De Veldtogt van 1815 in Frankrijk . . . » 1,80.

De Veldtogt van 1796 in Italie . . . » 3,—.

Handleiding tot de paardenkennis met twee uitslaande platen, voorstellende 1°. het gebit en kenteekenen van den ouderdom, 2°. het paard zonder gebeente . . . » 0,80.

B. VAN MERLEN, De Afrigtingskunst . . . » 0,75.

——— De Hoogere Afrigtingskunst . . . » 0,75.

——— Figuren in houtsnee van de School des Ruiters, Pelotonsschool en Afrigtingskunst . . . » 0,40.

T. MERMET, Handleiding voor de Officieren van Wapening bij de Korpsen . . . » 1,40.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.